

ผลการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (hearing)

เรื่อง หลักการและร่างประกาศปรับปรุงหลักเกณฑ์การเสนอขายหลักทรัพย์แบบ crowdfunding และ การซื้อขายเปลี่ยนมือในตลาดรอง

1. การรับฟังความคิดเห็น ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงาน ก.ล.ต. (www.sec.or.th) จำนวน 1 ครั้ง
2. เมื่อวันที่ 7 – 28 มกราคม 2562
3. ผู้จัดส่งความคิดเห็น จำนวน 10 ราย ได้แก่
ธนาคารแห่งประเทศไทย
ชมรมวานิชชนกิจ
ผู้สนใจเป็น funding portal 7 ราย
ผู้สนใจระดมทุน 1 ราย

4. ที่มา

ประเทศไทยมีผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (“SMEs”) ร้อยละ 99.70 ของธุรกิจทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 42 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) และก่อให้เกิดการจ้างงานกว่าร้อยละ 78 ของการจ้างงานทั้งหมด¹ การมี SMEs ที่เติบโตได้อย่างเข้มแข็งและแข่งขันได้จึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน SMEs ยังมีอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนทั้งจากธนาคารพาณิชย์และตลาดทุนเนื่องจากข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น การขาดหลักประกันและข้อมูลเครดิตสำหรับการขอสินเชื่อ การขาดคุณสมบัติหรือการไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่าย / การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของการระดมทุนผ่านตลาดทุน เป็นต้น

เพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางให้ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ยิ่งขึ้น คณะกรรมการกำกับตลาดทุนได้ให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์การออกประกาศว่าด้วยการเสนอขายหลักทรัพย์ผ่านระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (“crowdfunding”) สำหรับการเสนอขายหุ้น ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม 2558² โดย SMEs หรือ Startup ที่จดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนตามกฎหมายไทย ซึ่งมีการประกอบธุรกิจหรือโครงการธุรกิจที่ชัดเจน ไม่เคยเสนอขายหุ้นต่อบุคคลในวงจำกัดหรือต่อประชาชนเป็นการทั่วไป และไม่มีหุ้นเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถระดมทุนโดยการเสนอขายหุ้นต่อผู้ลงทุน

¹ ที่มา: 2017 White Paper on Small and Medium Enterprises (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม)

² ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 7/2558 เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเสนอขายหลักทรัพย์ผ่านระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 2 เมษายน 2558

รายบุคคล (“ผู้ลงทุน retail”) และผู้ลงทุนที่ไม่ใช่ผู้ลงทุน retail (“ผู้ลงทุน non-retail”)³ ผ่าน funding portal ที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน

อนึ่ง ผู้ถือหุ้นของบริษัทจำกัดที่ต้องการขายหุ้นของตนเองให้ผู้อื่น สามารถทำได้แบบวงจำกัด คือ เสนอขายต่อผู้ลงทุน โดยเฉพาะเจาะจงได้ไม่เกิน 50 รายในรอบ 12 เดือนใด ๆ หรือเสนอขายต่อผู้ลงทุนสถาบัน หรือ เสนอขายระหว่างผู้ถือหุ้นของบริษัทจำกัดนั้น ทั้งนี้ ห้ามโฆษณาการเสนอขายในวงกว้างหรือนอกวงผู้ลงทุนที่เสนอขายข้างต้น

สำนักงานจึงขอรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักการร่างประกาศปรับปรุงหลักเกณฑ์การเสนอขายหลักทรัพย์แบบ crowdfunding และการซื้อขายเปลี่ยนมือในตลาดรอง

³ ผู้ลงทุนที่ไม่ใช่ผู้ลงทุน retail (“ผู้ลงทุน non-retail”) ซึ่งประกอบด้วยผู้ลงทุนสถาบัน (“II”) กิจการเงินร่วมลงทุน (“PE Trust”) นิติบุคคลร่วมลงทุน (“VC”) และผู้ลงทุนที่มีลักษณะเฉพาะ (“angel”)

5. ประเด็นสำคัญ: จากการเปิดรับฟังความคิดเห็น ผู้แสดงความเห็นจำนวน 10 ราย ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางที่สำนักงานเสนอ โดยมีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

| เรื่อง | ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ | ความเห็นของสำนักงาน |
|---|--|--|
| 1. ปรับปรุงหลักเกณฑ์การเสนอขายหลักทรัพย์แบบ crowdfunding | | |
| <p>1.1 ให้เสนอขายหุ้นกู้ (มีหลักประกันและไม่มีหลักประกัน) แบบ crowdfunding ได้ โดยเป็นหุ้นกู้แบบ plain vanilla ที่กำหนดดอกเบี้ยไว้อย่างแน่นอน มีมูลค่าไถ่ถอนรวมเท่ากับมูลค่าที่ตราไว้ของหุ้นกู้ (ไม่ว่าหุ้นกู้นั้นจะมีการไถ่ถอนครั้งเดียวหรือหลายครั้ง)</p> | <p>ผู้แสดงความคิดเห็นทุกรายเห็นด้วย โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>(1) การกำหนดนิยามของคำว่า “กำหนดดอกเบี้ยไว้อย่างแน่นอน” ให้รวมถึง ดอกเบี้ยลอยตัว (floating rate) ก็จะทำให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น แต่การซื้อขายในตลาดรองอาจทำได้ยาก เนื่องจากต้องมีกระบวนการจัดการในเรื่องต่าง ๆ เช่น การ update ดอกเบี้ย เป็นต้น</p> <p>(2) นิยามหุ้นกู้แบบ plain vanilla อ้างอิงจากนิยามในประกาศเกี่ยวกับการออกเสนอขายตราสารหนี้ใช่หรือไม่</p> | <p>หุ้นกู้คราวด์ฟนดิงที่อนุญาตให้เสนอขาย หมายถึง หุ้นกู้ที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้อย่างแน่นอน ดังนั้นจึงไม่รวมถึงหุ้นกู้ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยลอยตัว เนื่องจาก crowdfunding ถือเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้ลงทุน ในระยะแรก สำนักงานจึงเห็นควรกำหนดให้เสนอขายได้เฉพาะหุ้นกู้ที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้อย่างแน่นอน เพื่อให้ผู้ลงทุนเข้าใจได้ง่าย</p> <p>ประกาศเกี่ยวกับการออกและเสนอขายตราสารหนี้ไม่ได้กำหนดนิยามหุ้นกู้แบบ plain vanilla ไว้ โดยร่างประกาศที่เสนอรับฟังความคิดเห็นในครั้งนี้ กำหนดนิยามหุ้นกู้คราวด์ฟนดิง หมายถึง หุ้นกู้ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้</p> <p>(1) มีชื่อเรียกเป็นการเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงถึงหุ้นกู้คราวด์ฟนดิง</p> <p>(2) มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้อย่างแน่นอน</p> |

| เรื่อง | ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ | ความเห็นของสำนักงาน |
|--|---|--|
| | | <p>(3) มีมูลค่าไถ่ถอนรวมเท่ากับมูลค่าที่ตราไว้ของหุ้นกู้คราวด์ฟันดิง ทั้งนี้ ไม่ว่าหุ้นกุนั้นจะมีการไถ่ถอนครั้งเดียวหรือหลายครั้ง</p> <p>(4) มีข้อตกลงให้ชำระค่าหุ้นกู้คราวด์ฟันดิงเป็นสกุลเงินบาท</p> <p>(5) ไม่มีลักษณะเป็นหุ้นกู้แปลงสภาพ หุ้นกู้เพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ หุ้นกู้ด้อยสิทธิ หุ้นกู้ที่มีอนุพันธ์แฝง หรือหุ้นกู้ที่ครบกำหนดไถ่ถอนเมื่อมีการเลิกบริษัท (perpetual bond)</p> <p>(6) ข้อกำหนดสิทธิต้องมีรายการและสาระสำคัญตามที่กำหนดในประกาศ</p> |
| <p>1.2 กำหนดชื่อเรียกหุ้นกู้ที่เสนอขายแบบ crowdfunding ให้ชัดเจนเพื่อป้องกันผู้ลงทุนสับสนกับหุ้นกู้ที่เสนอขายต่อประชาชนที่ผ่านการยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงาน</p> | <p>ผู้แสดงความคิดเห็นทุกรายเห็นด้วย</p> | <p>-</p> |
| <p>1.3 การเสนอขายหุ้นกู้ crowdfunding ต้องทำผ่าน funding portal ที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน โดย funding portal ต้องมีคุณสมบัติและระบบงานที่พร้อมให้บริการ รวมถึงระบบงานในการจัดระดับความเสี่ยงของ issuer ที่มีประสิทธิภาพเพื่อประเมินความสามารถในการชำระหนี้หรือความเสี่ยงของ issuer</p> | <p>ผู้แสดงความคิดเห็นทุกรายเห็นด้วย โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>(1) ระบบงานในการจัดระดับความเสี่ยงของ issuer ของ funding portal แต่ละราย ต้องผ่านการพิจารณาของสำนักงาน ใช่หรือไม่ และระบบ</p> | <p>สำนักงานจะเป็นผู้พิจารณาระบบงานในการประเมินความน่าเชื่อถือและระดับความเสี่ยง (creditworthiness) ของ issuer ของ funding portal แต่ละราย ซึ่งการพิจารณาความเพียงพอของระบบดังกล่าวขึ้นกับปัจจัยที่ funding portal แต่ละรายกำหนด โดยจะต้องเปิดเผยถึงปัจจัยที่นำมาใช้ในการพิจารณาให้ผู้ลงทุนทราบด้วย</p> |

| เรื่อง | ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ | ความเห็นของสำนักงาน |
|---|--|---|
| | ดังกล่าวของ funding portal แต่ละราย แตกต่างกันได้หรือไม่ | |
| | (2) ความหมายของระดับความเสี่ยงหรือสัญลักษณ์นั้น มีการกำหนดเป็นมาตรฐานหรือไม่ ทั้งนี้ เสนอให้กำหนดแตกต่างกับสัญลักษณ์ที่ credit rating agency ใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อมิให้ผู้ลงทุนสับสน | ร่างประกาศที่เสนอรับฟังความคิดเห็นในครั้งนี้ ไม่ได้กำหนดมาตรฐานของสัญลักษณ์ที่ funding portal จะนำมาใช้ในการกำหนดความเสี่ยงของหุ้นกู้คราวด์ฟินดิง เพื่อให้ funding portal มีความยืดหยุ่นในการเลือกนำปัจจัยต่าง ๆ มาใช้ในการกำหนดระดับความเสี่ยงของ issuer โดยเปิดโอกาสให้ funding portal กำหนดสัญลักษณ์ได้เอง ทั้งนี้ funding portal จะต้องเปิดเผยปัจจัยที่นำมาใช้ในการพิจารณา และอธิบายความหมายของสัญลักษณ์ให้ผู้ลงทุนทราบด้วย |
| | (3) การเปิดเผยการจัดระดับความเสี่ยงหรือสัญลักษณ์ดังกล่าวนั้น funding portal มี liability หรือไม่ | ระบบงานในการประเมินความน่าเชื่อถือและระดับความเสี่ยง (creditworthiness) ของ issuer ถือเป็นระบบงานที่ funding portal ต้องจัดให้มีก่อนที่จะได้รับความเห็นชอบ และต้องดำรงไว้ตลอดระยะเวลาที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ซึ่งระบบงานต่าง ๆ เป็นความรับผิดชอบของ funding portal |
| 1.4 ปรับปรุงวงเงินเสนอขายต่อผู้ลงทุน retail ต่อรายและวงเงินลงทุนรวมของผู้ลงทุน retail คือ | | |
| (1) เสนอขายต่อผู้ลงทุน retail ต่อรายได้ไม่เกิน 100,000 บาท (นับรวมหุ้นและหุ้นกู้) และ | ผู้แสดงความเห็นส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอนี้ โดยเสนอว่า | เนื่องจากหลักทรัพย์คราวด์ฟินดิง ถือเป็นหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงกว่าหุ้น หรือหุ้นกู้ที่เสนอขายต่อประชาชน |

| เรื่อง | ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ | ความเห็นของสำนักงาน |
|--|--|--|
| <p>(2) funding portal มีหน้าที่ดูแลผู้ลงทุน retail ลงทุนในหลักทรัพย์ ไม่เกิน 1 ล้านบาทในรอบ 12 เดือนใด ๆ</p> | <p>(1) ไม่ควรจำกัดวงเงินในการลงทุนต่อบริษัทของผู้ลงทุนรายบุคคล เนื่องจากเห็นว่า ควรให้ผู้ลงทุนมีสิทธิในการพอร์ตการลงทุนเอง</p> <p>(2) ไม่ควรจำกัดวงเงินลงทุนของผู้ลงทุนรายบุคคล ในกรณีที่ issuer มี credit rating ที่ดี</p> <p>(3) หากจะกำหนดวงเงินการลงทุนต่อบริษัท เสนอให้เพิ่มเป็น 5 ล้านบาทต่อบริษัท เนื่องจากผู้ลงทุนที่ลงทุนกิจการ startups ส่วนใหญ่มักลงทุน 1 แสน – 5 ล้านบาท ดังนั้นการกำหนด cap ที่ 1 ล้านบาทเป็นการจำกัดโอกาสของบริษัทที่จะได้รับเงินลงทุนจากผู้ลงทุนกลุ่ม nearly High worth ซึ่งถือเป็นผู้ลงทุน และควรให้ funding portal เขียนคำเตือนให้ผู้ลงทุนระวังไม่ให้เกิน limit ที่ตนเองตั้งไว้ เช่น แนะนำให้ผู้ลงทุนลงทุนในหลักทรัพย์คร่าวๆ ฟันดิงได้ไม่เกิน ร้อยละ 10 ของรายได้</p> | <p>จึงมีการกำหนดวงเงินเสนอขายและวงเงินลงทุนสำหรับผู้ลงทุนรายบุคคล นอกจากนี้วงเงินที่กำหนดถือว่าสอดคล้องและเป็นไปตามแนวทางเดียวกับที่หน่วยงานกำกับดูแลต่างประเทศกำหนดไว้ หากในอนาคตมีธุรกรรมเพิ่มขึ้นและผู้ลงทุนมีความเข้าใจมากขึ้น สำนักงานจะพิจารณาปรับปรุงวงเงินอีกครั้ง</p> |

| เรื่อง | ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ | ความเห็นของสำนักงาน |
|---|--|---|
| | (4) วิธีนับวงเงินลงทุนในรอบ 12 เดือน นับเฉพาะการลงทุนผ่าน funding portal รายเดียวหรือทุกรายรวมกัน นับเฉพาะยอดคงค้างที่อยู่ระหว่างการลงทุน หรือนับรวมยอดที่เปลี่ยนมือแล้ว | การนับวงเงินลงทุนสำหรับผู้ลงทุนรายบุคคลให้นับรวมยอดเงินลงทุนในรอบ 12 เดือนใด ๆ ผ่านการลงทุนทุก funding portal รวมกัน ทั้งนี้ ไม่นับมูลค่าการลงทุนในหุ้นกู้คราวด์ฟันดิงที่มีการชำระหนี้แล้ว |
| | (5) การลงทุนหุ้นกู้คราวด์ฟันดิง น่าจะมีความเสี่ยงน้อยกว่าการลงทุนใน ICO เหตุใดที่กำหนดวงเงินลงทุนต่างกัน | เนื่องจากการเสนอขายโทเคนดิจิทัลที่ออกใหม่ต่อประชาชน ต้องยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลและร่างหนังสือชี้ชวน และต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงานก่อนออกเสนอขายต่อประชาชน รวมทั้งงบการเงินของ issuer ต้องผ่านการสอบทานจากผู้สอบบัญชีที่สำนักงานให้ความเห็นชอบด้วย ซึ่งต่างจากการเสนอขายหลักทรัพย์คราวด์ฟันดิงที่ได้รับอนุญาตเป็นการทั่วไป หากเสนอขายผ่าน funding portal ที่สำนักงานให้ความเห็นชอบ นอกจากนี้ วงเงินลงทุนในหลักทรัพย์คราวด์ฟันดิงที่กำหนดสำหรับผู้ลงทุนรายบุคคลถือว่าสอดคล้องและเป็นไปตามแนวทางเดียวกับหน่วยงานกำกับดูแลต่างประเทศด้วย |
| 1.5 ยกเลิกเกณฑ์การแยกวงเงินเสนอขายต่อผู้ลงทุน retail และผู้ลงทุน non-retail | ผู้แสดงความคิดเห็นทุกรายเห็นด้วย | - |

| เรื่อง | ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ | ความเห็นของสำนักงาน |
|---|---|---|
| <p>1.6 funding portal ต้องให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ลงทุน กรณีที่ issuer ผิดนัดชำระหนี้หรือกระทำไม่ตรงกับสัญญาที่ตกลงไว้กับผู้ลงทุน เช่น เรียกประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อหาข้อสรุปในการดำเนินการกับ issuer ทั้งนี้ เฉพาะหุ้นกู้ที่เสนอขายผ่านทางตนเองเท่านั้น โดยให้มีข้อยกเว้นหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวสำหรับกรณีที่ issuer จัดให้มีผู้แทนผู้ถือหุ้น</p> | <p>ผู้แสดงความคิดเห็นทุกรายเห็นด้วย โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>(1) ผู้แทนผู้ถือหุ้นดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ถือหุ้นหรือไม่</p> <p>(2) ผู้แทนผู้ถือหุ้นมีจำนวนกี่ราย หากมากกว่า 1 ราย จะต้องมีกระบวนการขอ consensus อย่างไร</p> <p>(3) ควรระบุให้ชัดเจนว่า funding portal เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ค่าจ้างที่ปรึกษากฎหมาย ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม</p> | <p>กรณี issuer จัดให้มีผู้แทนผู้ถือหุ้น ผู้แทนผู้ถือหุ้นดังกล่าว ต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ซึ่งในทางปฏิบัติ issuer จะแต่งตั้งผู้แทนผู้ถือหุ้นเพียงรายเดียวเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน และไม่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น สำหรับเกณฑ์ที่เสนอในครั้งนี้ กำหนดให้ funding portal ต้องให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ลงทุน กรณีที่ issuer ผิดนัดชำระหนี้หรือกระทำไม่ตรงกับสัญญาที่ตกลงไว้กับผู้ลงทุน เนื่องจากสำนักงานเห็นว่า funding portal เป็นผู้ที่รู้จักกับทั้ง issuer และผู้ลงทุน ดังนั้น หากเกิดกรณีที่ issuer ผิดนัดชำระหนี้หรือกระทำไม่ตรงกับสัญญาที่ตกลงไว้กับผู้ลงทุน ร่างประกาศจึงกำหนดหน้าที่ให้ funding portal ให้ความช่วยเหลือกับผู้ลงทุนเพื่อให้สามารถนัดประชุมระหว่างผู้ถือหุ้นด้วยกันได้ ทั้งนี้ สำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นถือเป็นการตกลงระหว่าง funding portal กับผู้ลงทุน ซึ่ง funding portal ควรเปิดเผยให้ผู้ลงทุนพิจารณาก่อนตัดสินใจลงทุน</p> |
| <p>1.7 ปรับปรุงนิยามผู้ลงทุน PE Trust และ VC สำหรับ crowdfunding ให้สอดคล้องกับ ICO</p> | <p>ผู้แสดงความคิดเห็นทุกรายเห็นด้วย โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้</p> | <p>เนื่องจากนิยามผู้ลงทุนนิติบุคคลร่วมลงทุน (VC) ตามประกาศปัจจุบัน หมายถึง บริษัทหลักทรัพย์จัดการเงินร่วมลงทุนที่ได้นับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์</p> |

| เรื่อง | ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ | ความเห็นของสำนักงาน |
|---|---|--|
| | <p>นิยามผู้ลงทุน PE Trust และ VC ที่เสนอปรับปรุง ในครั้งนี้ ยังมีความแตกต่างจากนิยามผู้ลงทุน PE Trust ที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. ทรัสต์เพื่อ ธุรกิจกรรมในตลาดทุน และนิยามผู้ลงทุน VC ที่ได้รับใบอนุญาตตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์</p> | <p>ประเภทการจัดการเงินร่วมลงทุน ซึ่งปัจจุบันมี 2 ราย และ ไม่มีผู้ขอรับใบอนุญาตเพิ่มเติมแล้ว ดังนั้น เพื่อให้ ครอบคลุมถึงผู้ประกอบการธุรกิจ VC และกิจการเงินร่วม ลงทุน (PE Trust) โดยทั่วไป ไม่ว่าจะจดทะเบียนจัดตั้ง ในประเทศหรือต่างประเทศ สำนักงานจึงปรับปรุงนิยาม ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น</p> |
| <p>2. ปรับปรุงแนวทางการยกเว้นการยื่นแบบ filing ให้ สอดคล้องกับการเพิ่มประเภทหลักทรัพย์ให้รวมถึงหุ้นกู้</p> | <p>ผู้แสดงความเห็นทุกรายเห็นด้วย</p> | <p>-</p> |
| <p>3. ปรับปรุงเกณฑ์การเสนอขายหุ้นของบริษัทจำกัดโดย ผู้ถือหุ้น สำหรับกรณีที่มีการเปลี่ยนมือหุ้น crowdfunding ในตลาดรอง</p> | <p>ผู้แสดงความเห็นทุกรายเห็นด้วย โดยมี ข้อเสนอเพิ่มเติม ดังนี้ (1) การปรับปรุงหลักเกณฑ์ดังกล่าวครอบคลุมถึง กรณีการเปลี่ยนมือหุ้นกู้ด้วยหรือไม่</p> | <p>เกณฑ์การเสนอขายหุ้นของบริษัทจำกัดโดยผู้ถือหุ้น ที่เสนอแก้ไขในครั้งนี้ ใช้สำหรับการเปลี่ยนมือหุ้นของ บริษัทจำกัดโดยผู้ถือหุ้นเท่านั้น ไม่รวมถึงการเปลี่ยนมือ หุ้นกู้คราวด์ฟันดิง ทั้งนี้ เกณฑ์การเปลี่ยนมือหุ้นกู้ คราวด์ฟันดิง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เดียวกับการ การเสนอขายในตลาดแรก กล่าวคือ เสนอขายกับผู้ลงทุน รายบุคคลได้ไม่เกิน 20 ล้านบาทในรอบ 12 เดือนแรก และทั้งหมดไม่เกิน 40 ล้านบาท และมูลค่าการเสนอขาย ต่อผู้ลงทุนรายบุคคลแต่ละรายไม่เกิน 1 แสนบาทต่อ บริษัท หรือเสนอขายต่อผู้ลงทุนที่ไม่ใช่ผู้ลงทุน รายบุคคลได้ไม่จำกัด</p> |

| เรื่อง | ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ | ความเห็นของสำนักงาน |
|--|---|---|
| | <p>(2) ในกรณีที่มีตลาดรอง funding portal ควรเป็น ผู้ให้บริการตลาดรองด้วยตนเองหรือไม่ เนื่องจาก funding portal มีข้อมูลสมาชิกจึงสามารถทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ด้วย ทั้งนี้ หาก funding portal ทำหน้าที่ดังกล่าว สำนักงานจะมี แนวทางการกำกับดูแลอย่างไร เพื่อไม่ให้ funding portal สร้าง volume เทียมเพื่อชี้ชวนนักลงทุน</p> | <p>ผู้ที่ประสงค์จะให้บริการตลาดรองสำหรับหลักทรัพย์ คราวด์ฟิงดิง ต้องปฏิบัติตามเกณฑ์การให้บริการระบบ อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์ (electronics trading platform (ETP)) หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ สำหรับกรณีนายทะเบียนหลักทรัพย์ issuer สามารถ ทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ที่ตนเองเป็นผู้ ออกเองได้ หรืออาจมอบหมายให้นิติบุคคลที่ได้รับ ใบอนุญาตนายทะเบียนหลักทรัพย์จาก ก.ล.ต. ทำหน้าที่ แทนได้</p> |
| <p>4. การจัดการระดับความเสี่ยงสำหรับ issuer ของ funding portal ไม่ถือเป็นการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทที่ปรึกษา การลงทุน</p> | <p>ผู้แสดงความคิดเห็นทุกรายเห็นด้วย โดยมี ข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้</p> <p>(1) funding portal สามารถจัดหา ผู้บริการ ภายนอก (outsourcing) ในการจัดการระดับความเสี่ยง สำหรับ issuer ได้หรือไม่</p> <p>(2) หากสามารถทำได้ตาม (1) ผู้ให้บริการ ภายนอกดังกล่าว จำเป็นต้องได้รับ license ประเภทที่ปรึกษาการลงทุนหรือไม่</p> | <p>ระบบงานในการประเมินความน่าเชื่อถือและระดับ ความเสี่ยง (creditworthiness) ของ issuer ถือเป็น ระบบงานที่ funding portal ต้องจัดให้มีก่อนที่จะได้รับ ความเห็นชอบ และต้องดำรงไว้ตลอดระยะเวลาที่ได้รับ ความเห็นชอบจากสำนักงาน ดังนั้น กรณี funding portal เลือกใช้บริการ หรือนำระบบงานดังกล่าวจาก ผู้ประกอบการอื่น ๆ มาใช้ในการให้บริการลูกค้า สำนักงานถือว่าการให้บริการภายใต้ความรับผิดชอบ ของ funding portal ซึ่งหากผู้ให้บริการภายนอกต้องการ ให้บริการกับลูกค้าเป็นการทั่วไป จำเป็นต้องได้รับ</p> |

| เรื่อง | ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ | ความเห็นของสำนักงาน |
|---|---|--|
| | | ใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทที่ปรึกษาการลงทุนจาก ก.ล.ต. ก่อนการให้บริการ |
| 5. ข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตเพิ่มเติมอื่น ๆ | <p>(1) ปัจจุบัน ธนาคาร หรือ บล. ยังไม่มีความพร้อมในการทำหน้าที่เป็นผู้เก็บรักษาเงินค่าจองซื้อ</p> <p>(2) นิติบุคคลขนาด micro SMEs ยังไม่มีความคุ้นเคยกับการกู้ยืมเงินโดยการออกตราสารหนี้ จึงอาจทำให้ไม่สามารถระดมทุนผ่าน debt crowdfunding ได้</p> <p>(3) การออกหุ้นกู้มีประกันสำหรับธุรกิจ SMEs จะช่วยลดความเสี่ยงให้กับผู้ลงทุนได้ แต่เนื่องจากเกณฑ์กำหนดให้ผู้เสนอขายหุ้นกู้มีประกันต้องจัดให้มีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ซึ่งปัจจุบันคือสถาบัน</p> | <p>ปัจจุบันมี ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานให้ทำหน้าที่เก็บรักษาทรัพย์สินของสมาชิกจำนวน 2 ราย และบริษัทหลักทรัพย์ที่สามารถเก็บรักษาเงินค่าจองซื้อหลักทรัพย์ของสมาชิกได้ ทั้งนี้ สำนักงานอยู่ระหว่างสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการระดมทุนด้วยวิธี crowdfunding เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์และบริษัทหลักทรัพย์มีความเข้าใจมากขึ้น และพร้อมที่จะทำหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น เก็บรักษาเงินค่าจองซื้อ นายทะเบียนหลักทรัพย์ ผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ เป็นต้น</p> <p>การระดมทุนด้วยวิธี crowdfunding ถือเป็นทางเลือกในการเข้าถึงแหล่งทุนสำหรับบริษัท SMEs startups นอกเหนือจากการกู้ยืมเงิน ซึ่ง funding portal มีหน้าที่ในการให้สร้างความรู้ความเข้าใจ ให้กับ issuer และผู้ลงทุนเพื่อให้มีความเข้าใจในกระบวนการมากยิ่งขึ้น</p> <p>สำนักงานขอรับข้อสังเกตของผู้ประกอบธุรกิจไว้พิจารณา</p> |

| เรื่อง | ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ | ความเห็นของสำนักงาน |
|--------|--|---|
| | การเงิน จึงขอเสนอให้ funding portal สามารถทำหน้าที่เป็นผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ได้ | |
| | (4) ขอให้พิจารณยกเลิกข้อกำหนดห้ามบริษัท listed เสนอขายหลักทรัพย์คราวด์ฟันดิง | เนื่องจาก วัตถุประสงค์ในการกำกับดูแล crowdfunding คือ เพื่อให้บริษัท SMEs startups สามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้ง่ายขึ้น ซึ่งเกณฑ์ปัจจุบัน กำหนดวงเงินระดมทุนจากผู้ลงทุนรายบุคคลไว้ไม่สูงมากนัก ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าว สอดคล้องและเป็นไปตามแนวทางเดียวกับที่หน่วยงานกำกับดูแลต่างประเทศกำหนดไว้ นอกจากนี้ สำนักงานเห็นว่า บริษัท listed มีช่องทางในการระดมทุนจากประชาชนได้อยู่แล้ว จึงเห็นว่า ช่องทางระดมทุนผ่าน crowdfunding จึงควรจำกัดไว้สำหรับบริษัท SMEs และ startups ก่อน |
| | (5) เสนอให้สะกดคำภาษาไทยของ crowdfunding ว่า “คราวด์ฟันดิง” เนื่องจากเป็นคำที่ใช้แพร่หลายใน website ต่าง ๆ และบริษัทได้จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ด้วยคำนี้แล้ว โดยขอให้สำนักงานพิจารณาหารือกับราชบัณฑิตยสถานด้วย | สำนักงานได้หารือกับราชบัณฑิตยสถานแล้วเกี่ยวกับการใช้ตัวสะกดในภาษาไทยสำหรับ “คราวด์ฟันดิง” |
| | (6) เสนอให้ยกเลิกข้อกำหนด all or nothing สำหรับการระดมทุนหุ้นกู้คราวด์ฟันดิง เนื่องจาก | สำนักงานขอรับข้อสังเกตของผู้ประกอบการธุรกิจไว้พิจารณา |

| เรื่อง | ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ | ความเห็นของสำนักงาน |
|--------|---|--|
| | <p>เป็นการระดมทุนเพื่อนำไปใช้เป็นเงินทุนการหมุนเวียนธุรกิจ ซึ่งอาจจะต่างจากการออกหุ้น จึงเห็นว่าผู้เสนอขายน่าจะสามารถได้รับเงินที่ระดมทุนไปได้แม้ว่าจะระดมทุนได้ไม่ครบตามจำนวนที่ตั้งไว้</p> | |
| | <p>(7) กรณี funding portal ประสงค์จะขอรับใบอนุญาต P2P lending จากกระทรวงการคลังผ่าน ธปท. และต้องผ่านการทดสอบใน regulatory sandbox ของ ธปท. ก่อน ในขณะที่สำนักงาน ก.ล.ต. ไม่มีข้อกำหนดดังกล่าว ดังนั้นสำนักงาน และ ธปท. ควรมีการประสานงานเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้ให้บริการกันอย่างใกล้ชิด</p> | <p>เนื่องจากหลักการในการกำกับดูแล debt crowdfunding และ P2P lending เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สำนักงานและธนาคารแห่งประเทศไทยจะประสานงานกันอย่างใกล้ชิดในการกำกับดูแลธุรกรรมดังกล่าว</p> |
| | <p>(8) สำนักงานควรพิจารณาประเด็นเชิงกฎหมายในกรณี funding portal นำเทคโนโลยีมาใช้ดูแลทรัพย์สินของสมาชิก เนื่องจากเจตนาารมณ์ของการจัดให้มีระบบการเก็บรักษาหรือดูแลทรัพย์สินเพื่อต้องการให้มีการแบ่งแยกความเป็นเจ้าของในทรัพย์สินของสมาชิกออกจากทรัพย์สินของ funding portal ให้ขาดกันในทางกฎหมาย</p> | <p>การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเงินค่าจองซื้อหลักทรัพย์ของสมาชิกนั้น funding portal ต้องดำเนินการเพื่อให้มั่นใจได้ว่าเงินค่าจองซื้อของลูกค้าไม่ได้อยู่ในบัญชีของ funding portal หรือ issuer ในช่วงระหว่างการจองซื้อ และระบบดังกล่าวต้องมีการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ (confidentiality) ความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลและ</p> |

| เรื่อง | ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ | ความเห็นของสำนักงาน |
|--------|--------------------------|---|
| | | ระบบสารสนเทศ (integrity) และความพร้อมใช้งานของระบบสารสนเทศที่ใช้บริการ (availability) |

ขอขอบคุณผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นตามรายชื่อดังต่อไปนี้

1. ธนาคารแห่งประเทศไทย
2. ชมรมวาณิชธนกิจ
3. ธนาคารไทยพาณิชย์
4. บริษัท ฟินิกซ์คิท จำกัด
5. บริษัท ยูนิจิน ซีเอฟพี จำกัด
6. บริษัท ดีไนน์ดี แคปปิตอล (Talad Invoice)
7. บริษัท Investree (Thailand)
8. บริษัท คริมเมกเกอร์ คราวฟันดิง จำกัด
9. บริษัท เพียร์ พาวเวอร์ จำกัด
10. บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)